

N:o 32.

Pitkäperjantaina.

Evank. Luukk. 23: 32-43.

Niin vietiin myös Jesuksen kanssa kaksi muuta pahantekijää surmataa. Ja kuin he siihen siaan tulivat, joka pääkallon paikaksi kutsutaan, siinä he hänen ristiin naulitsivat, ja ne pahatekiät, yhden oikialle ja toisen vasemmalle puolelle. Niin sanoi Jesus: Isä! Anna heille anteeksi: sillä ei he tiedä, mitä he tekevät. Ja he jakoivat hänen vaatteensa, ja heittivät niistä arpa. Ja kansa seisoj ja katseli; mutta päämiehet pilkkasivat häntä heidän kanssansa, ja sanoivat: muita hän vapahti, vapahtakoon itsensä, jos hän on Kristus, se Jumalan valittu. Ja huovit myös pilkkasivat häntä, menivät ja kokottivat hänelle etikkaa ja sanoivat: jos sinä olet Juutalaisten kuningas, niin vapahda itse sinus. Oli myös hänestä päällekirjoitus, Greekan, Latinan ja Hebrean puustaavilla kirjoitettu: Tämä on Juutalaisten kuningas. Niin yksi pahantekijöistä, jotka ripustetut olivat, pilkkasi häntä, ja sanoi: jos sinä olet Kristus, niin vapahda itses ja meitä. Mutta toinen vastasi ja nuhteli häntä, sanoen: etkö sinäkään Jumalaa pelkää, ettäs olet yhdessä kadotuksessa? Ja tosin me olemme oikein siinä; sillä me saamme meidän töidemme ansion jälkeen: mutta ei tämä mitään pahaa tehnyt. Ja sanoi Jesukselle: Herra muista minua, koskas tulet valtakuntaas. Niin Jesus sanoi hänelle: totisesti sanon minä sinulle: tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa.

Puhe Kristuksen pyhän kärsimisen tutkimisesta

Kirjoitettu v. 1519 (1521?).

Ensiksi tutkistelevat jotkut Kristuksen kärsimistä siten, että vihastuvat juutalaisiin, soimaavat ja sättivät Juudas parkaa luullen siinä kyllin olevan, samoin kuin heillä on tapana ruikuttaa toisista ihmisistä ja kiroella ja panetella vastustajoitaa. Tätä nyt ei suinkaan voida sanoa Kristuksen kärsimisen vaan Juudaan ja juutalaisten ilkeyden tarkastelemiseksi.

Toiseksi ovat moniaat huomauttaneet sitä monenlaista hyötyä ja hedelmää, jota Kristuksen kärsimisen tutkiminen tuottaa. Sitä paitsi kulkee huhuna muuan Albertolle omistettu lause, että muka olisi parempi edes ohimennenkin ajatella Kristuksen kärsimistä, kuin paastota, vaikka koko vuoden, rukoilla

joka päivä yksi Psalmi y. m. Tätä he sokeasti noudattavat, ja kuitenkin aivan vastoin Kristuksen oikeata hedelmää, sillä tällä he vaan omaansa takaa ajavat. Sentähden he kanniskelevat mukanaan kuvia ja kirjasia, kirjeitä ja ristejä; vieläpä erehtyvät siihen määrään asti, että luulevat näin olevansa turvassa vedeltä, raudalta, tulelta ja kaikenlaiselta vaaralta. Näin pitäisi sitten Kristuksen kärsimisen vastoin laatuansa ja luontoansa vapauttaa heitä mitään kärsimästä.

Kolmanneksi surkuttelevat he Kristusta, säälivät ja itkevät häntä viattomana ihmisenä kuten vaimot, jotka seurasivat Kristusta Jerusalemissa ja saivat häneltä sellaiset nuhdesanat, että itkisivät itsiänsä ja lapsiansa. Yhdenlaisia ovat ne, jotka laveasti lavertelevat hänen kärsimisestään, jäähyväisistään Betaaniassa ja neitsyt Maarian tuskasta, eivätkä siitä sen pidemmälle pääse. Siitä on sitten seurauksena

kärsimysseilytyksen venyminen niin pitkälle, että Herra ties aiotaanko sillä paremmin nukkuttaa kuin herättää ihmisiä.

Neljänneksi tutkivat oikein Kristuksen kärsimistä ne, jotka siitä joutuvat sellaiseen mielentilaan, että sydämessään pelästyvät ja tuntevat omantuntonsa tulevan ikäänkuin toivottomaksi. Tämän peljätyksen täytyy syntyä siitä, että näet Jumalan ankaran vihan ja muuttumattoman kiivauden syntyä ja syntisiä kohtaan, niin ettei hän omaa, ainokaista kaikkein rakkainta poikaansaakaan tahtonut päästää vapaaksi synnin velasta, ellei hän suorittanut tällaista kallista maksua, kuten hän Jes. 53: 8 sanoo: **Hän rangaistiin minun kanssani pahain tekojen tähden.**

Kuinka mahtanee sitten syntisen käydä, kun rakkain lapsi saa osakseen tällaisen rangaistuksen? Sanomattoman mahdolloman kärsiä täytyy sen kiivauden olla, jonka näin suuri ääretön persoona ottaa kantaakseen ja jonka vuoksi hän kärsii ja kuolee; ja jos oikein syvältä ajattelet, että Jumalan Poika, Isän ijankaikkinen viisaus, itse kärsii, niin varmaankin sitä enemmän peljästy, mitä syvemmältä asiata ajattelet.

Viidenneksi tulee sinun syvästi johdattaa mieleesi eikä ollenkaan epäilemään olevasi se, joka näin Kristusta piinaa, sillä sinun syntisi totisesti ovat sen tehneet. Näin löi ja peljätti P. Pietari Ap. Tek. 2: 36, 37 juutalaisia kuin ukkosen jyrynällä sanoen heille kaikille yhteisesti: **Te ristiinnaulitsitte hänen**, niin että kolme tuhatta sinä päivänä peljästy ja sanoi hätääntyneenä apostoleille: **Te miehet, rakkaat veljet, mitä meidän pitää tekemän?** Kun siis näet naulojen tunkeutuvan Kristuksen käppen läpi, niin usko varmasti sen olevan sinun työtäsi. Kun näet hänen orjantappurakruununsa, usko siinä olevan pahat ajatuksesi j. n. e.

Kuudenneksi. Kun näet yhden orjantappuran okaan pistävän Kristusta, niin ajattele että kohtuuden mukaan pitäisi enemmän kuin sata tuhatta oasta pitämän sinua, niin, niiden pitäisi pitämän sinua ijankaikkisesti ja vielä paljoa pahemmin. Missä yksi naula hänen käntensä tai jalkansa lävistää, siinä pitäisi sinun ijankaikkisesti kärsimän sellaisia ja pahempia-kin nauloja, niinkuin niiden käykin, jotka Kristuksen kärsimisen päästävät itseltään hukkaan menemään. Tämä totinen kuvastin, Kristus, ei valehtele eikä laske leikkiä, mitä se osoittaa, sen pitää ylönpalttisesti totta oleman.

Seitsemänneksi. P. Bernhardus tunsu tästä sellaisen peljästyksen, että sanoi: Minä luulin olevani turvassa, en tiennyt mitään siitä ijankaikkisesta tuomiosta, joka taivaassa oli minusta langetettu, kunnes näin Jumalan ainokaisen Pojan armahtaneen minua, astuneen sijani ja antautuneen minun puolestani kärsimään tuota tuomiotani. Voi, minä en saata enään leikkiä laskea enkä tuntee turvallisuutta, kun tällainen tosi on kysymyksessä! Tästä syystä sanoo Kristus Luukk. 23: 28 vaimoille: **Elkää minua itkekö, vaan itkekää itsetänne ja teidän lapsianne**, ja lausuu v. 31 syyksi: **Sillä jos he nämät tekevät tuoreessa puussa, mitä sitten kuivassa tapahtuu.** Hän aivan kuin sanoisi: Minun piinastani oppikaat, mitä te olisitte ansainneet ja miten teidän olisi käynyt, sillä tässä käy toteen, että pieni **pentu lyödään suuren koiran pelvoksi**, ja profeetakin on sanonut niin, että kaikki sukukunnat maan päällä valittavat itseänsä hänen tähtensä. (Sak. 12: 10 Ilm. kirj. 1: 7). Hän ei sano: He valittavat **häntä**, vaan: **itseänsä** hänen tähtensä. Näin peljästyivät, Ap. Tek. 2: 37, nekin juutalaiset, kuten edellä on sanottu, että sanoivat apostoleille: **Te miehet, rakkaat veljet, mitä meidän pitää tekemän?** Samoin veisaa seurakuntammekin: **Ken surutta ja itkutta Voi olla näitä nähden, Herraa näin kun pii-**

nataan Syntiemme tähden. (Suomal. V. K. 55: 4).

Kahdeksanneksi. Tässä kohden tulee meidän sangen huolellisesti harjaantua, sillä hyöty Kristuksen kärsimisestä on juuri siinä, että ihminen tulisi tuntemaan itsensä, peljättyisi itseään ja musertuisi. Ellei ihminen tähän mielentilaan tule, ei hänellä myöskään ole Kristuksen kärsimisestä oikeata hyötyä, sillä Kristuksen kärsimisen omituinen, luonnollinen työ on se, että se tekee ihmisen hänen kaltaisekseen, niin että samoin kuin Kristusta ruumiin ja sielun puolesta kauheasti piinataan meidän synneissämme, samoin pitää meitäkin vaivattaman omisatunnoissamme synteimme tähden. Tässä ei ole apua pitkistä puheista, vaan syvästä miettimisestä ja synnin suurena pitämisestä.

Kuuleppas esimerkki. Jos pahantekijä tuomittaisiin sentähden, että hän olisi murhannut jonkun ruhtinaan tai kuninkaan lapsen, ja sinä olisit suruton, laulaisit ja soittaisit, ikäänkuin olisit aivan viaton, kunnes hirmuisesti käytäisiin kimppuusi ja sinut todistettaisiin yllyttäneen pahantekijä murhatyöhön; katso, silloin kävisi maailma sinulle liian ahtaaksi, erittäin jos omatuntosikin rupeisi sinua soimaamaan. Paljoa, paljoa ahtaammalta pitäisi sen sinusta tuntua, kun ajattelet Kristuksen kärsimistä, sillä pahantekijät, juutalaiset, vaikka Jumala heidät onkin tuominnut ja ajanut maanpakoon, ovat kuitenkin olleet sinun syntisi palvelijoita, ja sinä olet totisesti se, joka syntiesi kautta olet murhannut ja ristiinnaulinnut Jumalan, hänen Poikansa, niin kuin sanottiin.

Yhdeksänneksi. Joka itsensä tuntee niin kovaksi ja ymseäksi, ettei Kristuksen kärsiminen häntä näin kauhistuta ja johdata itsensä tuntemiseen, hänen tulee peljätä itseään. Asia ei, näet, muuksi muutu: sinun pitää tuleman Kristuksen kuvan ja kärsimisen kaltaiseksi,

tapahtukoon se tässä elämässä tai helvetissä. Ainakin täytyy sinun kuolemasi hetkellä joutua sellaisen kauhun valtaan, väristä ja vapista ja tuntea kaikki, mitä Kristus kärsi ristillä. Hirmuista on odottaa tällaista kuolinvuoteella. Rukoile sen vuoksi Jumalaa, että hän sinun sydämesi pehmittäisi ja antaisi sinun hedelmällisesti ajatella Kristuksen kärsimistä, sillä mahdotonta on, että itsestämme voisimme perusteellisesti Kristuksen kärsimistä tutkia, ellei Jumala paina sitä meidän sydämiimme.

Ei tämäkään tutkimus eikä mikään muu oppi ole sen vuoksi sinulle annettu, että sinä itse rohkeasti ryhtyisit sitä täyttämään, vaan että ensin etsisit ja pyytäisit Jumalan armoa voidaksesi sen tehdä hänen armostaan vaan et itsestäsi. Tästä nimittäin on se ollut seurauksena, etteivät edellä mainitut oikein käsittele Kristuksen kärsimistä, sillä he eivät huuda siihen Jumalalta apua, vaan luottaen omaan kykyynsä ja käyttäen omaa tapaansa tutkistelevat sitä aivan inhimillisesti ja hedelmättömästi.

Kymmenenneksi. Joka tällä tavoin ajattelee Kristuksen kärsimistä päivän, tunnin, tai vaikka vaan neljännestunninkaan, hänen tahdomme vapaasti sanoa tekevän paremmin, kuin jos hän paastoisiko koko vuoden, rukoilisi joka päivä yhden psalmin, tai satakin kertaa lukisi Kristuksen kärsimisen historian. Tämöinen tutkimus, näet, muuttaa ihmisen olennollisesti ja aivan perin pohjaisesti, niinkuin kaste uudesti synnyttää. Tässä Kristuksen kärsiminen saa aikaan oikean, luonnollisen, jalon vaikutuksensa, kuolettaa vanhan Aadamin, poistaa kaiken halun, ilon ja luottamuksen, jota ihminen mahdollisesti tuntee luontokappaleihin, samoin kuin Kristus oli kaikkein, Jumalankin, hylkäämä.

Yhdenneksitoista. Koska tämmöinen vaikutus ei ole meidän vallassamme, niin tapahtuu välistä, että rukoilemme saamatta kuitenkin

kaan heti pyyntöämme täytetyksi; kuitenkin ei meidän tule siitä joutua epätoivoon eikä lakata rukoilemasta. Toisinaan tapahtuu tämä meidän rukoilemattammekin, aina kuinka Jumala sen hyväksi näkee ja tahtoo, sillä se on luonnoltaan vapaata ja ehdotonta. Silloin tulee ihminen murheelliseksi omassatunnossaan, ja elämä tuntuu hänestä itsestään kurjalta, ja saattaa niinkin käydä, ettei hän älyä Kristuksen kärsimisen tällaista itsessään vaikuttavan, koska hän ei ehkä sitä ajattele. Samoin, vaikka toiset tutkistelevat Kristuksen kärsimistä, eivät he siitä kumminkaan tule itsensä tuntemiseen. Edellisissä on Kristuksen kärsiminen salainen ja totinen, jälkimmäisissä ainoastaan näennäinen ja petollinen. Tällä tavalla kääntää Jumala usein lehteä, niin että ne eivät tutkikaan Kristuksen kärsimistä, jotka ovat sitä tutkivinaan.

Toinen osa.

Kristuksen kärsimisen tuottamasta lohdutuksesta.

Kahdenneksitoista. Tähän asti olemme viettäneet piinaviikkoa ja Pitkäperjantaita oikein. Nyt tulemme Pääsiäiseen ja Kristuksen ylösnousemiseen. Kun ihminen näin on tullut synnintuntoon ja tilastansa aivan peljästyneeksi, pitäköön varansa, etteivät synnit näin jäisi hänen omaatuntoansa vaivaamaan, sillä siitä varmaankaan ei syntyisi muuta kuin pelkkä epätoivo, vaan samoin kuin synnit ovat Kristuksen kautta synniksi näkyneet ja ilmi tulleet, samoin tulee hänen ne jälleen heittää hänen päällensä ja niin kirvoittaa omaatuntoansa.

Katso sentähden, ettet tekisi noiden nurjamielisten ihmisten tavalla, jotka synneillään sydämiään kalvavat ja pureksivat pitäen tehtävänä juoksennella sinne tänne hyvissä töissä tai sovituksissaan, tahi myös anteilla

ponnistelevat niistä päästäkseen ja synneistä vapautuakseen, joka on aivan mahdotonta. Valitettavasti on tällainen väärä luottamus sovitustöihin ja pyhiinvaelluksiin paisunut suureen mittaan.

Kolmanneksitoista. Sillä tavalla heität sinä syntisi Kristuksen kannettavaksi, kun lujasti uskot, että hänen haavansa ja kärsimensä ovat sinun syntisi, jotka hän kantaa ja maksaa, kuten Jes. 53: 6 sanoo: **Herra heitti kaikki meidän vääryytemme hänen päällensä**, ja 1 Piet. 2: 24: **Hän uhrasi meidän syntimme omassa ruumiissansa puun päällä**; P. Paavali 2 Kor. 5: 21 sanoo: **Hän on sen, joka ei synnistä mitään tiennyt, meidän edestämme synniksi tehnyt, että me hänessä tulimme siksi vanhurskaudeksi, joka Jumalan edessä kelpaa.**

Näihin ja saman kaltaisiin lauseisiin tulee sinun kaikella voimallasi turvautua, sitä kiinteämmin, mitä ankarammin omatuntosi sinua soimaa. Ellet näin tee, vaan luulet katumuksellasi ja sovitustöilläsi hankkivasi rauhan itsellesi, et sinä ilmoisna ikänä lepoa saavuta, vaan lopuksi täytyy sinun kuitenkin epätoivoon vaipua. Sillä meidän syntimme, jos käsittelemme niitä omassatunnossamme ja pysytämme ne luonamme tarkastellen niitä sydämessämme, ovat meille liian voimakkaat ja elävät ijankaikkisesti. Mutta kun me näemme, että ne ovat Kristuksen kannettavina, joka ne on voittanut ylösnousemisensa kautta, ja jos tämän uljaasti uskomme, niin ne ovat kuolleet ja tyhjiksi tehdyt. Kristukseen ne nimittäin eivät voineet jäädä, sillä ne on nieltä hänen ylösnousemisessaan; etkä sinä näe enään mitään haavoja ja tuskia hänessä, se on: et mitään synnin seurauksia. Sen tähden P. Paavali Room. 4: 25 sanoo: **Kristus on meidän syntimme tähden annettu ulos, ja meidän vanhurskauttamisemme tähden herätetty ylös**; se on: Hänen kärsimisessään saattaa hän

meille ilmi meidän syntimme ja siinä hän ne kuolettaa, mutta ylönousemisellaan hän meidät vanhurskauttaa ja vapahtaa kaikesta synnistä, jos me vaan sen uskomme.

Neljänneksitoista. Ellet sinä voi tätä uskoa, niin rukoile sitä Jumalalta, kuten edellä on sanottu. Tämä asia onkin ainoastaan Jumalan vallassa eikä sitä anneta aina yhdellä tavalla, vaan välistä julkisesti, välistä salaa, kuten kärsimyksestä puhuttaessa on sanottu. Tähän taasen kehoittele itseäsi ensiksi siten, ette enään tarkastele Kristuksen kärsimistä, joka sinussa jo silloin on tehnyt tehtävänsä ja sinua peljättänyt, vaan tunkeudut sen läpi katselemaan hänen ystävällistä sydäntään, kuinka täynnä rakkautta se on sinua kohtaan, niin että se pakottaa häntä ottamaan kantaakseen sinun omantuntosi ja synteisi raskaan taakan. Näin tulee sinun sydämesi helläksi häntä kohtaan ja uskon luottamus vahvistuu.

Astu sen jälkeen Kristuksen sydämen kautta Jumalan sydämeen ja näe, ettei Kristus olisi tällaista rakkautta voinut sinulle osoittaa, ellei Jumala olisi niin tahtonut ijankaikkisesta rakkaudesta, jolle Kristus on kuuliainen rakkaudellansa sinua kohtaan. Silloin olet sinä löytävä Jumalan hyvän isänsydämen ja tulet, kuten Kristus sanoo, näin **vedetyksi Kristuksen kautta Isän tykö.** Silloin tulet sinä ymmärtämään Kristuksen sanat Joh. 3: 16: **Niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainoan poikansa,** j. n. e. Tämä se on oikeata Jumalan tuntemista, kun häntä ei käsitetä hänen voimassaan eikä viisauudessaan, jotka ovat peljättäviä, vaan hyvydessään ja rakkaudessaan. Vasta silloin voi usko ja luottamus kestää, ja näin on ihminen totisesti Jumalasta uudesta syntynyt.

Viidenneksitoista. Kun sinun sydämesi on näin Kristuksessa vahvistunut, ja kun sinä nyt olet ruvennut vihaamaan syntiä rakkaudesta etkä rangaistuksen pelvosta, niin olkoon

myös Kristuksen kärsiminen tästä puolen esimerkkinä koko elämällesi ja tutki sitä nyt aivan toisella tavalla. Tähän asti olemme sitä tutkineet meissä vaikuttavana sakramenttina ja itseämme sen vaikutuksen alaisiksi; nyt tarkastelemme sitä tehden itsemmekin vaikuttaviksi, nimittäin näin:

Jos sinua tuskan päivä tai sairaus rasittaa, niin ajattele, kuinka vähäpätöistä se on Kristuksen orjantappurakruunun ja naulain rinnalla. Jos sinun täytyy jotakin vastoin mieltäsi tehdä tai jättää, niin ajattele, kuinka Kristusta sidottuna ja vangittuna kuljetettiin paikasta toiseen. Jos sinussa ylpeys pyrkii heräämään, niin katso, kuinka sinun Herraasi syljetään ja ylönkatsotaan ryövärien keskellä. Jos haureus ja himo sinussa syttyy, niin muista, kuinka kauheasti Kristuksen pyhä ruumis on ruoskittu, lävistetty ja pieksetty. Jos viha ja kateus sinussa saa jalansijaa tai jos kostonhalu sinua kiusaa, niin ajattele, kuinka Kristus monilla kyyneleillä ja huudoilla on sinun ja kaikkein vihollistensa puolesta rukoillut, vaikka hänellä olisi täysi syy ollut kostaa. Jos sinua murhe tai joku muu ruumiillinen tai hengellinen vastoinkäyminen surettaa, rohkaise sydämesi ja sano: Voi, miksi en minäkin kärsisi pientä murhetta, koska Herrani puutarhassa hikoilee verta tuskasta ja ahdistuksesta! Laiska, häpeemätön palvelija se olisi, joka vuoteellaan tahtoisii loikoa, kun hänen herransa täytyy kuoleman hädässä taistella.

Katsos, näin voidaan Kristuksesta saada voimaa ja virvoitusta kaikkia syntejä ja paheita vastaan. Ja tällainen on Kristuksen kärsimisen oikea tutkiminen, nämä ovat hänen kärsimisensä oikeat hedelmät, ja joka tällä tavalla ahkeroitsee tätä käyttäen, hän tekee paremmin, kuin jos kuuntelisi kaikki ahtisaarnat ja lukisi kaikki messut. Niitä sanotaankin oikeiksi kristityiksi, jotka näin sovittavat Kristuksen elämän ja nimen omaan elämäänsä, kuten P. Paa-

vali Gal. 5: 24 sanoo: **Jotka Kristuksen omat ovat, ne ovat ristiin naulinneet lihansa himoin ja haluun kanssa.**

Kristuksen kärsimistä ei meidän nimittäin tule käyttää sitä sanoilla tutkistellaksemme ja päällisinpuolin, vaan totuudessa sovittaaksemme sitä elämään. P. Paavali kehoittaa meitä Hepr. 12: 3 näin: **Muistakaat häntä, joka senkaltaisen vastahakoisuuden on syntisiltä itse vastaan kärsinyt, ettette väsy teidän mielessänne ja lakkaa, ja P.**

Pietari 1 Epist. 4: 1: **Että siis Kristus lihassa meidän edestämme on kärsinyt, niin te myös varustakaat teitänne sillä mielellä.** Mutta tällainen tutkistelemine on jäänyt unhotukseen ja käynyt harvinaiseksi, vaikka Paavalin ja Pietarin epistolat ovat sellaista täynnä. Me olemme muuttaneet elämän varjoksi ja muistellemme Kristuksen kärsimistä ainoastaan kirjasien ja seinämaalausten johdolla.